

Natuurlijk Goed

in Meierijstad

Groep 14

Michiel Bijlsma, Flora Boer, Wilma
Hartog, Eline Kleijberg,
Maarten Luimes, Veerle Mortier

16-06-2022

Module 2

Hoofddoelen en ambities voor Meierijstad

**Natuurinclusieve en
duurzame landbouw**

**Omgeving in lokaal
voedsel voorzien**

Robuuste natuur

Wonen en recreatie in Meierijstad

Recreatie en toerisme:

- Veel (verbonden) natuurgebieden en daarnaast natuurinclusieve landbouwgrond met mogelijkheden voor toerisme en recreatie
- 'Tour de Boer': fietstocht langs de boeren en bedrijven die de streekproducten leveren voor het verbinden van de koper en leverancier.

Wonen:

- Verdichting van huidige kernen en gebruik maken van leegstand
- Mogelijk gebruik van gebied ten zuidoosten van Veghel op natuurinclusieve landbouwgrond als dunbevolkte woonlocatie

'Een dag in het leven van Geert in 2050'

Guiding principles

- Robuuste natuur:
  - Ecologische verbindingzones
  - Gezonde bodem en hydrologie
  - Klimaatbestendige waterstromen
- Omgeving van lokaal voedsel voorzien:
  - Lokale streekwinkel met radius van 10 kilometer met verbinding kleine kernen via bezorgservice/moderne SRV-wagen

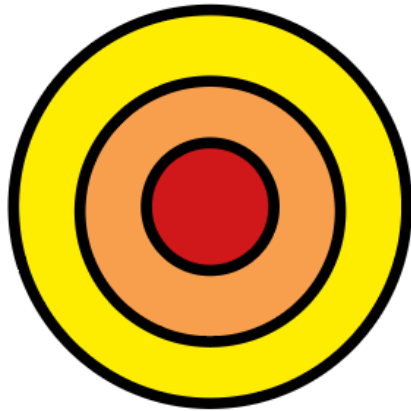
A photograph of three cows in a field of yellow flowers. The cows are white with black spots. They are standing in a field of tall green grass and yellow flowers. The background is a dense line of green trees. A large, semi-transparent white circle is overlaid on the left side of the image, containing text.

Guiding principles

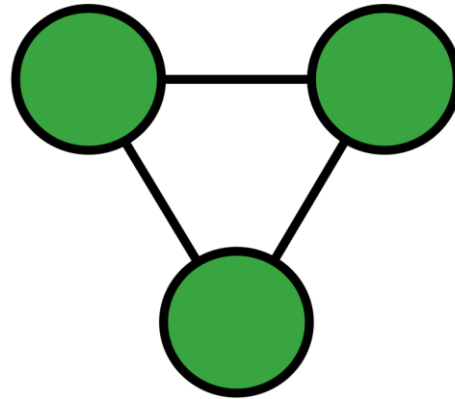
- Landbouw:
  - Natuurinclusieve en duurzame intensieve landbouw
  - Verduurzaming van de intensieve landbouw en dichterbij natuurgebieden meer natuurinclusieve landbouw

Spatial concepts

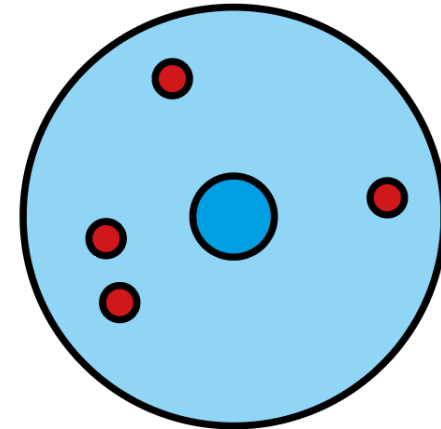
Gradiënt

Van duurzame intensieve
landbouw naar
natuurinclusief naast
natuurgebieden

Verbinding

zones tussen
natuurgebieden

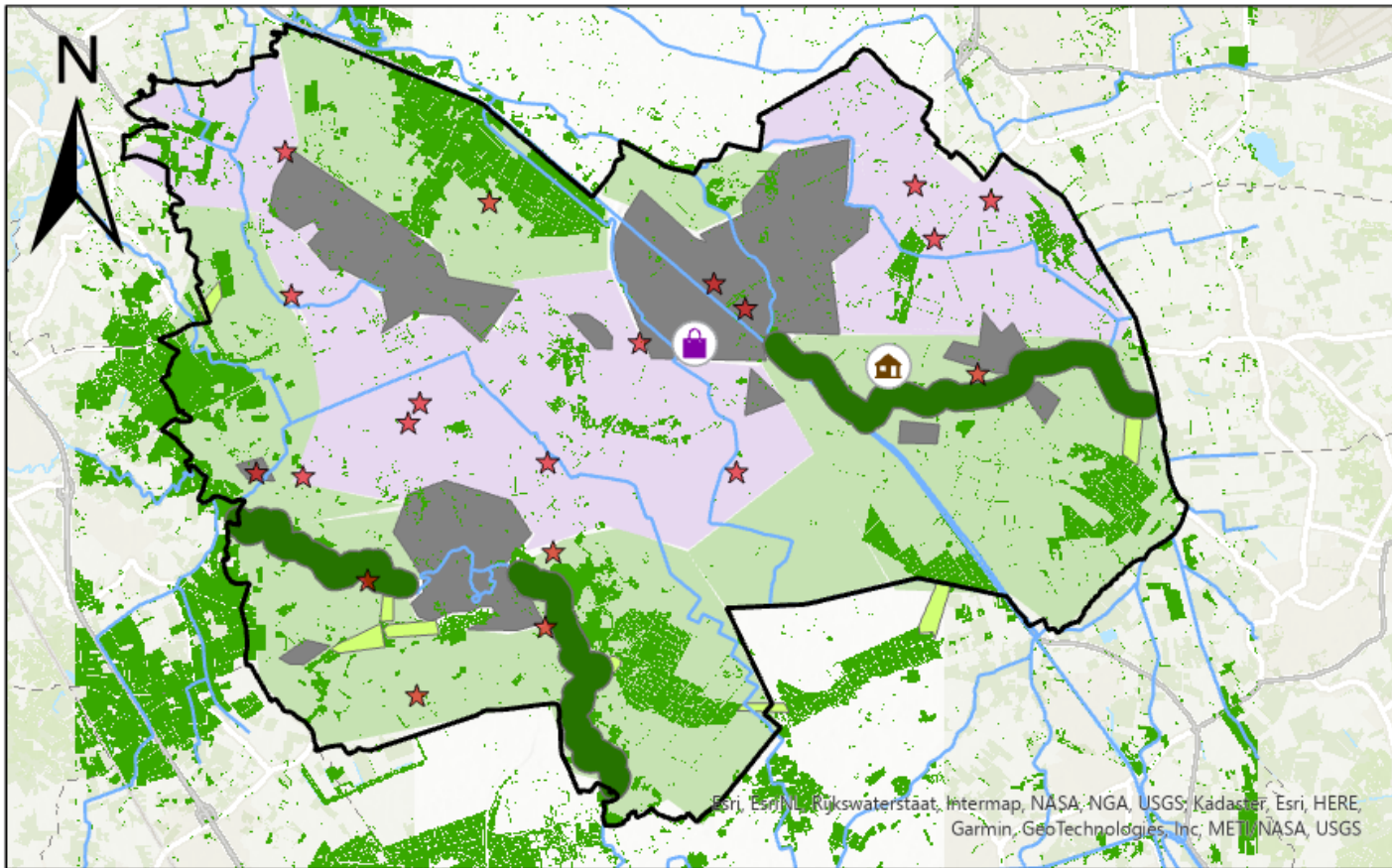
Lokaal

bereikbaarheid
kernen vanuit
centraal punt

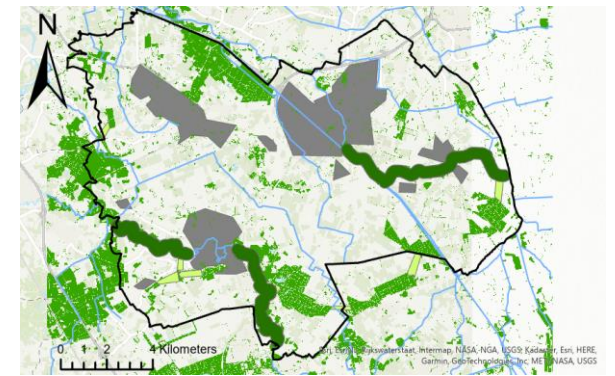
Vraag 4: Visie 2050

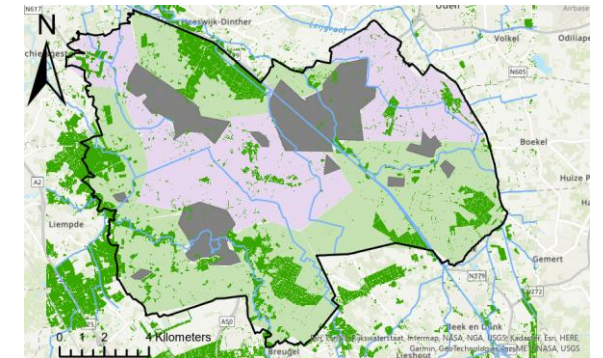
Legenda

- Gemeente_Meierijstad
- Streekboeren
- Streekwinkel
- potentiële woonlocaties
- natuurbuffer rond Aa en Dommel
- Hoofdwaterlopen
- Ecologische verbindingzones
- Natuur
- Bebouwing
- Duurzame intensieve landbouw
- Extensieve landbouw

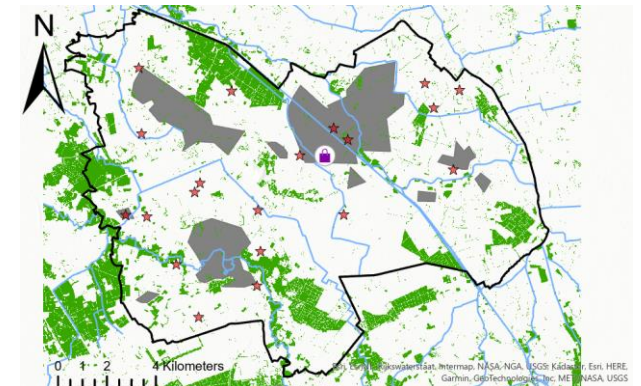
0 1 2 4 Kilometers

Robuuste natuur

Natuurinclusieve en duurzame intensieve landbouw

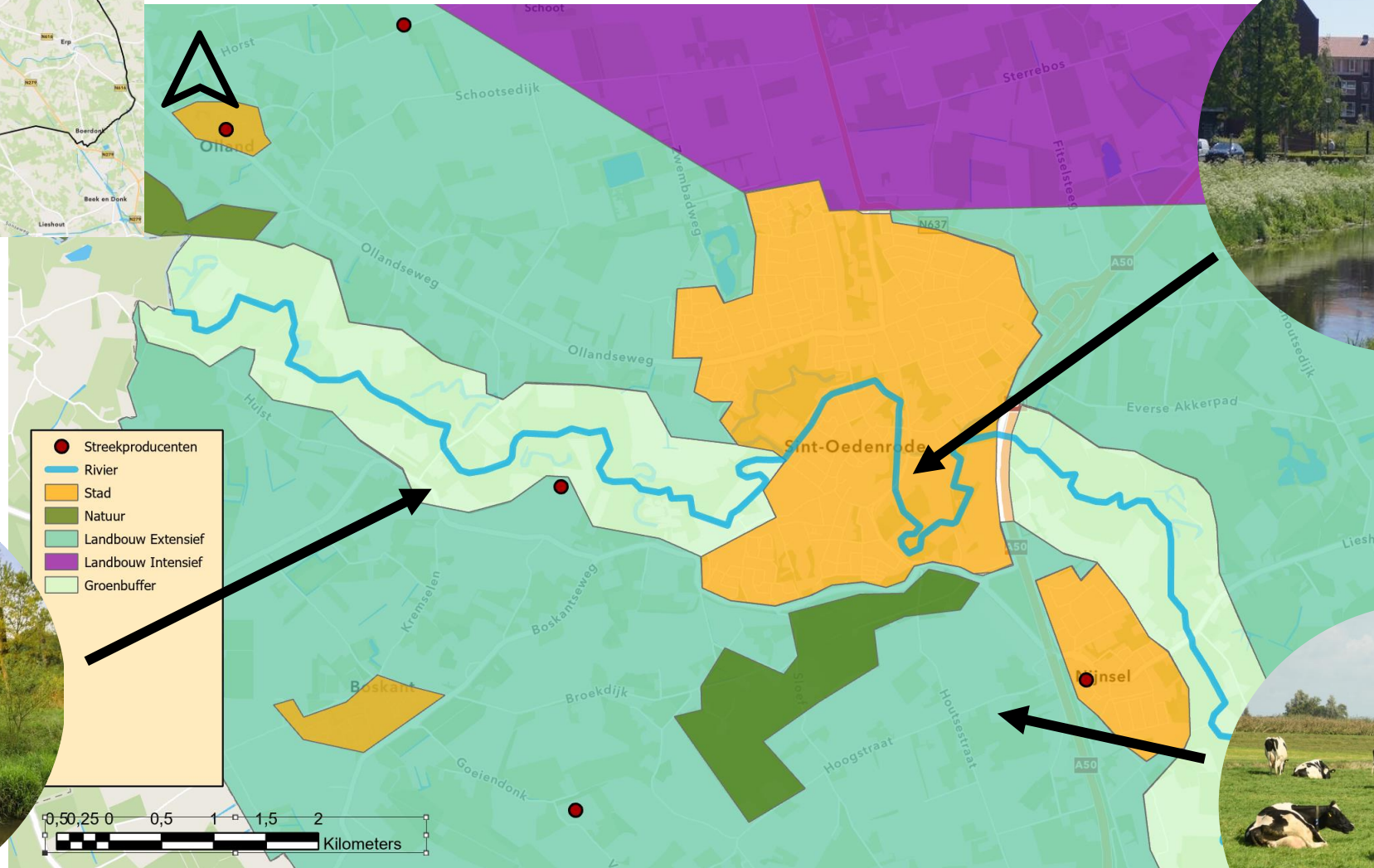
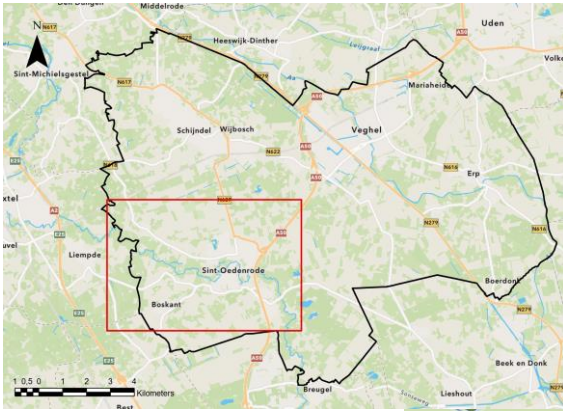

Omgeving in lokaal voedsel voorzien

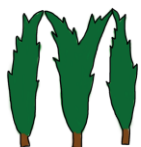
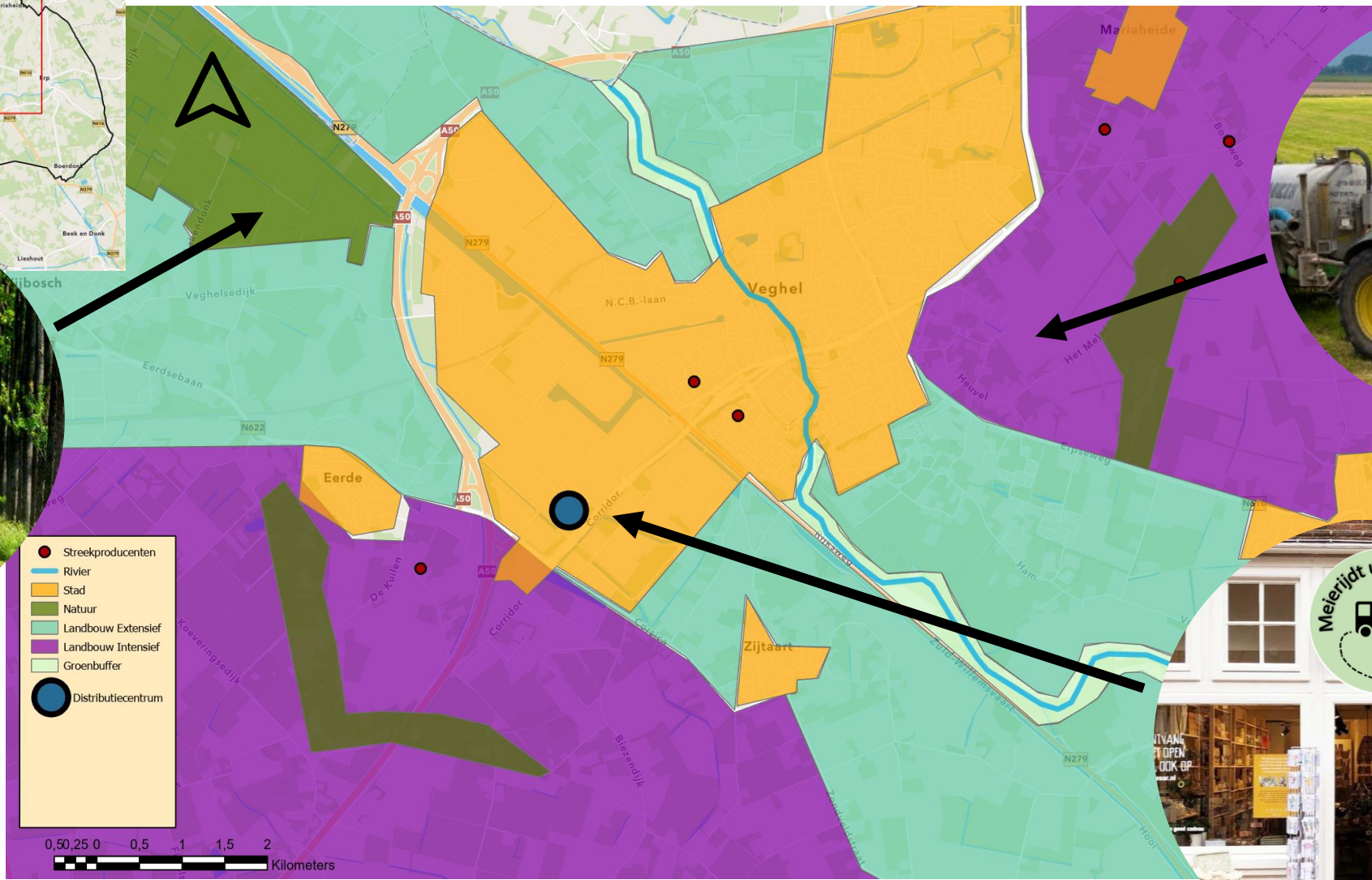
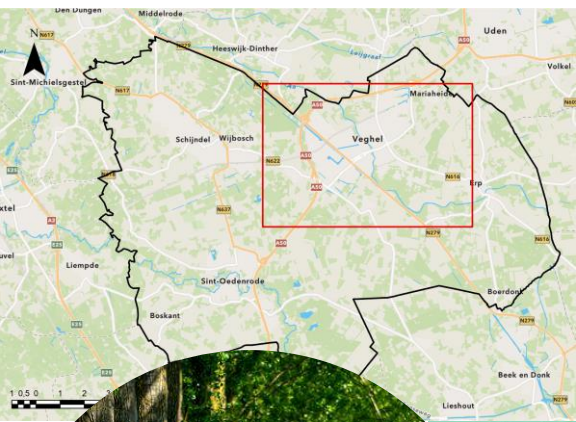

Detailuitwerkingen 1: Het Dommeldal

Detailuitwerkingen 2: De streekwinkel en samenkomst visie

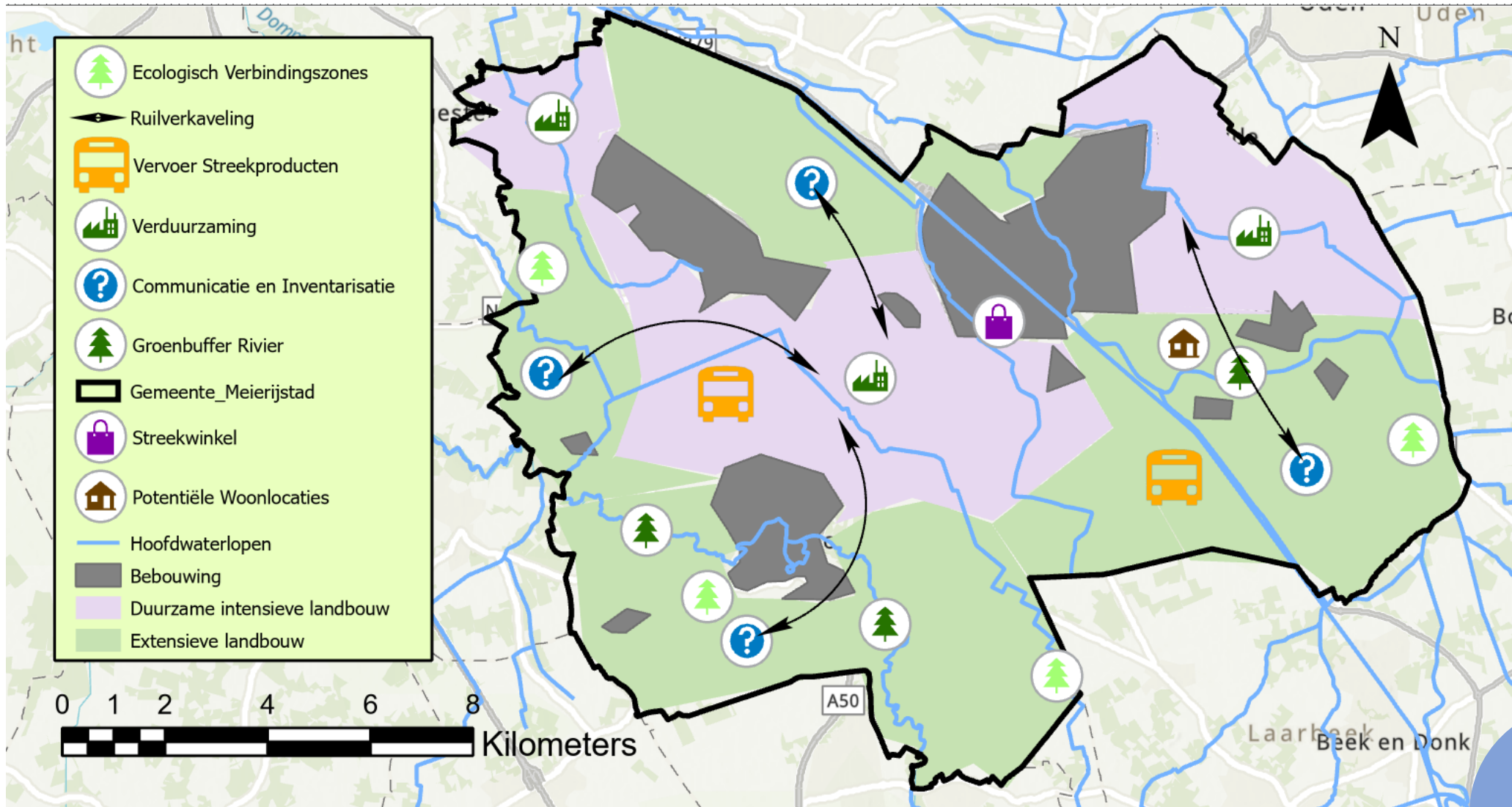

Module 3

Maatregelenkaart:

Landbouwmaatregelen

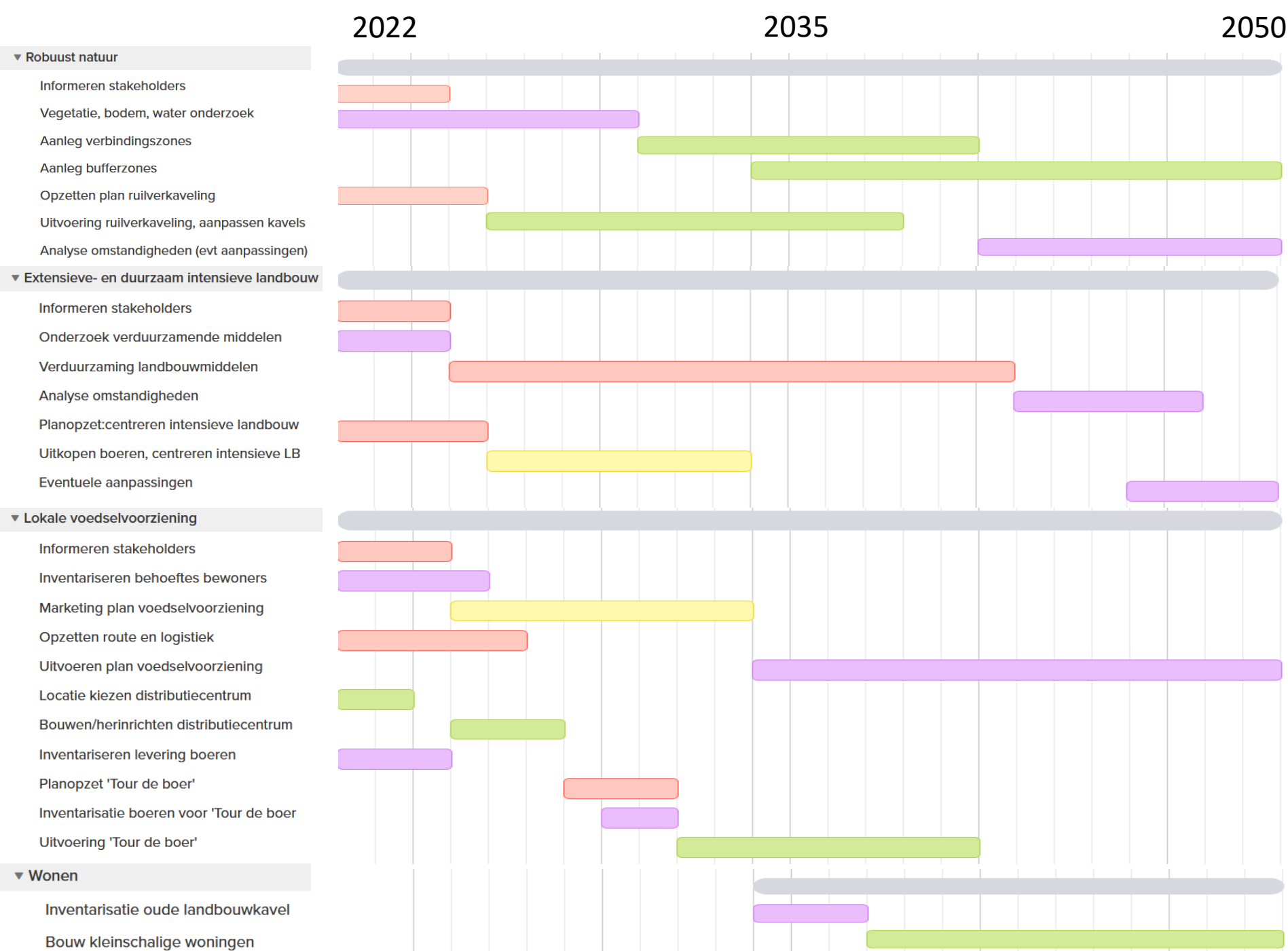
- Toekomstvisie met boeren bespreken
- Natuurinclusief of verduurzamen
- Natuurinclusief financieel voordeliger op lange termijn
  - korte termijn niet, want investeringen-> financiële steun nodig
- Positieve baten maatschappij en omgeving
- Elke omgeving vraagt andere combinatie maatregelen
- Financiering verduurzamingsmaatregelen
- Duurzame innovaties: Mest scheiden, Luchtwatersers
- Uitstootreductie 70%
- Voorzien in hernieuwbare energie

Wat?

Actieplan tot 2050

▼ Legenda: maatregelen

- Ruimtelijke maatregel
- Beleid maatregel
- Financiële maatregel
- Onderzoek en analyse

Wanneer?

Stakeholders

- Boeren
  - extensief
  - intensief
  - ZLTO
- Natuurorganisaties
- Bewoners
- Gemeente en overheid
- Bestaande streekwinkels

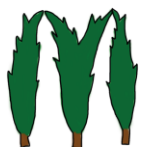
Maatregelen: Lokale voedselvoorziening	Welke stakeholders?
Informereren stakeholders	B, Gb, G
Inventariseren behoeftes bewoners	B, G
Marketing plan voedselvoorziening	G
Opzetten route streekbus en logistiek	B, G
Uitvoeren plan voedselvoorziening	G, Gb
Locatie kiezen voor distributiecentrum	G, M
Bouwen/herinrichten distributiecentrum	G, M
Inventariseren levering boeren	Gb, G
Planopzet 'Tour de boer'	Gb, G
Inventarisatie boeren voor 'Tour de boer'	Gb, G
Uitvoering 'Tour de boer'	Gb, G

Maatregelen: woonmogelijkheden	Welke stakeholder?
Inventarisatie oude landbouwkavels	O, G, (M)
Bouw kleinschalige woningen	M, G, B, Gb

Alle= Alle stakeholders in Meierijstad
 B= Burgers (omwonenden)
 G= Gemeente
 Gb= Grondbezitters (vaak boeren)
 NNB= Natuur Netwerk Brabant
 NNN= Natuur Netwerk Nederland
 NO= Natuurorganisaties
 M= Makelaars
 O= Onderzoekers
 W= Waterschappen

Maatregelen: Natuur	Welke stakeholders?
Informereren stakeholders	Alle
Vegetatie-, water- en bodemonderzoek	O, N, W, Gr, G
Aanleg verbindingzones	NNN, NNB, N, Gr, B, G
Aanleg buffer	N, Gr, B, G
Opzetten plan ruilverkaveling	Gr, N, G
Uitvoeren ruilverkaveling	Gr, N, G
Analyse omstandigheden (evt. aanpassingen)	O, G

Maatregelen: Natuurinclusieve en duurzaam intensieve landbouw	Welke stakeholders?
Informereren stakeholders	B, Gb, NO, O, G
Onderzoek verduurzamende middelen	NO, O, G
Verduurzaming landbouwmiddelen	G, Gb, G
Analyse omstandigheden	O, G
Planopzet centreren duurzame intensieve landbouw	Gb, G
Uitkopen boeren, concentreren duurzame intensieve landbouw	Gb, G
Eventuele aanpassingen	Gb, G

Voorbeelden kwetsbaarheden klimaatverandering

Stijging temperatuur:

- Verdroging natuur en landbouw
- Recreatieverplaatsing naar bosrijke omgeving

Extreme weersomstandigheden:

- Wateroverlast versteende omgeving

Een toekomstbestendig Meierijstad

- Extreme weersomstandigheden:
  - Natuurbuffer rond de rivieren
  - Zomerbed verhogen en winterbed verbreden
- Extreme recreatieverplaatsing
  - Plaatsen van karakteristieke bomen langs wegen

'Morgen is de eerste stap naar een Natuurlijk Goed Meierijstad'

Bronnenlijst

- Beillouin, D., Ben-Ari, T., Malézieux, E., Seufert, V., & Makowski, D. (2021). Positive but variable effects of crop diversification on biodiversity and ecosystem services. *Global Change Biology*, 27(19), 4697–4710. <https://doi.org/10.1111/gcb.15747>
- *CowToilet*. (z.d.). Hanskamp. Geraadpleegd op 14 juni 2022, van <https://hanskamp.nl/cowtoilet>
- Erisman, J. W., Eekeren, N., Doorn, A., Geertsema, W., & Polman, N. (2017, juni). *Maatregelen natuurinclusieve landbouw* (Nr. 2821). Wageningen University & Research. <https://www.louisbolck.nl/sites/default/files/publication/pdf/3260.pdf>
- [Impressie van Dommeldal]. (z.d.). Waterschap de Dommel. <https://www.dommel.nl/drogevoeten>
- Jacobsen, S. (2022, 4 juni). *Klein Koerkamp ontwikkelt tweede locatie met "VrijLevenStal" op volledig zand | Melkvee.nl - Nieuws en kennis voor de melkveehouder*. Melkvee.nl. Geraadpleegd op 15 juni 2022, van <https://www.melkvee.nl/artikel/476397-klein-koerkamp-ontwikkelt-tweede-locatie-met-vrijlevenstal-op-volledig-zand/>
- *Koeien in natuur*. (z.d.). [Foto]. Veldpost. https://www.veld-post.nl/site/assets/files/0/02/12/028/koeien_in_natuur_e_m.-detail.jpg
- Kruijselbrink, E. (2021, 20 december). *Bathmens biogas in de startblokken | Melkvee.nl - Nieuws en kennis voor de melkveehouder*. Melkvee.nl. Geraadpleegd op 15 juni 2022, van <https://www.melkvee.nl/artikel/429499-bathmens-biogas-in-de-startblokken/>
- Lely. (z.d.). *Lely Sphere* [Illustratie]. Lely Sphere Laymans Report LIFE-CMCD. https://www.lely.com/media/filer_public/46/56/4656c05a-cd54-497c-99af-999397005ed7/lely_sphere_laymans_report_en.pdf
- [Logo Meierijstad]. (z.d.). Meierijstad. <https://www.meerijstad.nl/>
- [Logo ZLTO]. (z.d.). ZLTO. <https://www.zlto.nl/home>
- Mons, G. (2021, 20 december). *"Lely Sphere factor 10 voordeliger dan bedrijven opkopen" | Melkvee.nl - Nieuws en kennis voor de melkveehouder*. Melkvee.nl. Geraadpleegd op 16 juni 2022, van <https://www.melkvee.nl/artikel/427081-lely-sphere-factor-10-voordeliger-dan-bedrijven-opkopen/>
- Omroep Gelderland. (z.d.). *SRV-wagen rijdt weer in Wilp* [Foto]. Omroep Gld. <https://gld.nl/nieuws/7138499/srv-wagen-gaat-weer-rijden-het-is-een-droom-die-uitkomt>
- Opdam, P. (1986). Eilandtheorie, ecologische infrastructuur en kleine landschapselementen; nu het onderzoek nog. In P. Opdam, T. A. W. van Rossum, & T. G. Coenen (Eds.), *Ecologie van kleine landschapselementen* (pp. 7-9). R.I.N.. <https://edepot.wur.nl/409115>
- *Overstroming Buulder Aa*. (z.d.). [Foto]. Eindhovens Dagblad. <https://www.ed.nl/cranendonck-heeze-leende/van-dommelen-verliest-van-de-dommel-boer-niet-gecompenseerd-voor-gewasschade-na-overstroming~a908f02c/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>
- Provincie Groningen. (z.d.). *Natuurinclusieve landbouw* [Foto]. Uitvoeringsregeling natuurinclusieve experimenten Friese veenweide (Regio Deal Natuurinclusieve Landbouw). <https://www.provinciegroningen.nl/subsidies/natuur-en-landschap/uitvoeringsregeling-natuurinclusieve-experimenten-friese-veenweide-regio-deal-natuurinclusieve-landbouw/>
- Van der Wal-Zeggelink (2022, 10 juni). Startnotitie Nationaal Programma Landelijk Gebied [Kamerbrief]. Geraadpleegd van <https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=0975b9e3-9b05-4843-b098-2bb4144e58bf&title=Startnotitie%20Nationaal%20Programma%20Landelijk%20Gebied.docx>
- Van Zogel, H. (2021, 9 juni). [Foto] *Groene Wissel Ophemert – Wandelen rond kasteel Ophemert en de Stiftsche Uiterwaarden*. AMBULARE. Geraadpleegd op 15 juni 2022, van <https://www.ambulare.nl/groene-wissel-ophemert-wandelen-rond-kasteel-ophemert-en-de-stiftsche-uterwaarden/>
- Vink, M. (z.d.). [Drukke in het bos]. AmstelveenZ. <https://www.amstelveen.nl/nieuws/verbazing-en-onbegrip-om-drukke-voor-bloesepark.html>
- Waterschap De Dommel. (2022, 30 mei). *Klimaatrobuust beekdal Sint-Oedenrode*. Geraadpleegd op 16 juni 2022, van <https://www.dommel.nl/drogevoeten>
- Weerman, W. (2017, 8 augustus). [Foto] *Sterft de es in Nederland uit?* gelderlander.nl. Geraadpleegd op 15 juni 2022, van <https://www.gelderlander.nl/doetinchem/sterft-de-es-in-nederland-uit~ab3f1c24/>
- WUR. (2022, 28 april). *Dairy Campus sluit metingen succesvol koetoilet af*. Wageningen University & Research. Geraadpleegd op 15 juni 2022, van <https://www.wur.nl/nl/nieuws/Dairy-Campus-sluit-metingen-succesvol-koetoilet-af.htm>

